

Revista Administración & Cidadanía, EGAP

Vol. 18_núm. 2_2023 | pp. 113-129

Santiago de Compostela, 2024

<https://doi.org/10.36402/ac.v18i2.5134>

© José Manuel González Dona

ISSN-L: 1887-0279 | ISSN: 1887-0287

Recibido: 14/11/2023 | Aceptado: 15/02/2024

Editado baixo licenza Creative Commons Attribution 4.0 International License

Os beneficios fiscais na modalidade TPO para adquisición de vivenda por mozos establecidos polas comunidades autónomas do noroeste peninsular nun contexto de crise demográfica

Los beneficios fiscales en la modalidad TPO para adquisición de vivienda por jóvenes establecidos por las comunidades autónomas del noroeste peninsular en un contexto de crisis demográfica

The tax benefits in the TPO modality for the acquisition of housing by young people established by the Autonomous Communities of the peninsular northwest in a context of demographic crisis

JOSÉ MANUEL GONZÁLEZ DONA

Profesor interino de substitución de Dereito Financeiro e Tributario

Universidade de Santiago de Compostela

josemanuel.gonzalez.dona@rai.usc.es

Resumo: Por medio deste traballo realízase un exame dos diferentes incentivos fiscais adoptados polas comunidades autónomas do noroeste peninsular –Galicia, Principado de Asturias, Cantabria e Castela e León– na modalidade “transmisións patrimoniais onerosas”, para fomentar a emancipación dos mozos mediante a adquisición de vivenda habitual, dada a relevancia desta figura impositiva na materia, sen prexuízo doutras. Para iso pátense do contexto de crise demográfica e social destas rexións na materia achegando as cifras estatísticas necesarias para a comprensión desta perniciosa situación. Nun momento posterior efectúase

o estudo normativo das disposicións na materia para poder analízalas en termos comparativos, con cuxos resultados se conclúe.

Palabras clave: Emancipación xuvenil, crise demográfica, adquisición de vivenda, tipo de gravame, dedución á cota, transmisións patrimoniais onerosas.

Resumen: Por medio del presente trabajo se realiza un examen de los diferentes incentivos fiscales adoptados por las comunidades autónomas del noroeste peninsular –Galicia, Principado de Asturias, Cantabria y Castilla y León– en la modalidad “transmisiones patrimoniales onerosas”, para fomentar la emancipación de los jóvenes mediante la adquisición de vivienda habitual, dada la relevancia de esta figura impositiva en la materia, sin perjuicio de otras. Para ello se parte del contexto de crisis demográfica y social de estas regiones en la materia aportando las cifras estadísticas necesarias para la comprensión de esta perniciosa situación. En un momento posterior se efectúa el estudio normativo de las disposiciones en la materia para poder analizarlas en términos comparativos, con cuyos resultados se concluye.

Palabras clave: Emancipación juvenil, crisis demográfica, adquisición de vivienda, tipo de gravamen, deducción a cuota, transmisiones patrimoniales onerosas.

Abstract: This paper examines the different tax incentives adopted by the Autonomous Communities of the northwest of the peninsula –Galicia, the Principality of Asturias, Cantabria and Castilla y León– in the “onerous property transfers” modality to promote the emancipation of young people through the acquisition of their primary residence. To this end, it is based on the context of the demographic and social crisis of these regions in this area, providing the statistical figures necessary to understand this pernicious situation. At a later stage, the normative review of the provisions in this area is carried out in order to be able to examine them in comparative terms, the results of which are concluded.

Key words: Youth emancipation, demographic crisis, home purchase, tax rate, deduction to quota.

SUMARIO: 1 Introducción. 2 Contexto: a crise demográfica e de emancipación do noroeste peninsular. 3 Beneficios fiscais da modalidade TPO para a adquisición de vivenda por mozos. 3.1 Galicia. 3.2 Principado de Asturias. 3.3 Cantabria. 3.4 Castela e León. 4 Conclusións. 5 Bibliografía empregada.

1 INTRODUCCIÓN

O ordenamento xurídico tributario non resulta alleo ás perniciosas circunstancias demográficas das diferentes rexións españolas nin a outras dificultades de marcado carácter social de intrínseca e innegable relación con aquelas, como son a adquisición de vivenda e o fomento da emancipación polas persoas mozas. Por este motivo, este estudo pretende examinar os diferentes beneficios fiscais adoptados na modalidade TPO –dado que se trata da figura impositiva de natureza indirecta que ten unha maior relevancia na transmisión de vivenda¹, sen prexuízo de que existan outros beneficios fiscais establecidos *ad hoc* noutras figuras impositivas como o IRPF– polas comunidades autónomas de réxime común no noroeste da península Ibérica, tendo en conta as similitudes que teñen na materia coa autonomía galega, co fin de poder evidenciar as diferenzas legislativas no establecemento de incentivos para aquelas adquisicións e realizar propostas de mellora.

Para o efecto, partírase do contexto no que nos achamos actualmente inmersos na cuestión. Nel, efectuarase un estudo da situación demográfica española e das rexións particulares cuxa normativa se exporá –Galicia, Principado de Asturias, Cantabria

e Castela e León-, así como da problemática derivada da adquisición de vivenda por mozos, coa consecuente redución da emancipación e a formación de novas unidades familiares, tendo en conta que resulta innegable que a retardación neste proceso vital implica unha redución da natalidade, ao se veren os mozos abocados a unha maior dependencia económica dos seus propios proxenitores, sen poderen constituír as súas propias familias. Pola súa banda, exporase a base xurídica de regulación destes aspectos por estas comunidades autónomas de réxime común nun tributo cedido como é o gravame sobre as transmisións patrimoniais onerosas.

Nun momento posterior, procederase co estudo dos beneficios fiscais concretos, diferenciándoos por cada unha das comunidades autónomas, tras o cal se formularán unha serie de valoracións de cara ao incremento da finalidade perseguida polas normas estudadas, dado o seu acusado carácter extrafiscal². Así, tal como indicou Gómez Requena, esta nota do ordenamento tributario xera que este poida ser empregado como unha ferramenta para tratar de incentivar cambios demográficos e poboacionais³.

2 CONTEXTO: A CRISE DEMOGRÁFICA E DE EMANCIPACIÓN DO NOROESTE PENINSULAR

Resulta innegable que o acceso á vivenda constitúe, á parte dunha necesidade vital e social, un medio polo cal se manifesta a independencia das persoas no exercicio das súas capacidades e poderío económico. Así, tal como aseveraron Melo Vieira e Miret Gamundi, a emancipación supón un paso de especial transcendencia no tránsito dunha persoa da mocidade á vida adulta, tendo en conta que a obtención de vivenda constitúe o punto de inicio do resto de proxectos de futuro, outorgándolles estabilidade a estes⁴.

No caso da mocidade española, con carácter xeral e sen constituír a iso unha excepción as comunidades autónomas obxecto de estudo, apreciouse nas últimas décadas un notorio retroceso no acceso a unha vivenda, como consecuencia, entre outros factores, da inestabilidade económica propiciada por factores externos⁵ e internos, da precariedade laboral e dos baixos salarios, contrariando o fenómeno sociolóxico acaecido no noso país en épocas anteriores, cando a emancipación doméstica se concretaba no comportamento nupcial⁶.

A estes factores non faltan autores que suman outros como a decadencia demográfica, pois o atraso na emancipación estudada orixina, como apunta Muñoz Fernández, un descenso da natalidade en España que xera unha relevante redución de nova poboación moza, o que terá novos efectos *ad futurum*⁷.

Malia isto, tamén existen voces que destacan que, aínda que a situación de crise económica supón un factor de empeoramento da xa por si difícil situación dos mozos no ámbito laboral e o seu consecuente poder de adquisición, en verdade estas sucesivas conxunturas non alteraron de xeito relevante as súas pautas de emancipación, pois xa se atopaban nunha situación pernicioso mesmo en tempos de bonanza, caracterizados pola elevada taxa de temporalidade no emprego, os reducidos salarios, un maior nivel

de desocupación con respecto a outras idades de poboación activa e o desfavorable contexto do sistema de provisión residencial⁸.

Concretando a situación en cifras, se se atende, en primeiro lugar, aos últimos datos ofrecidos polo Instituto Nacional de Estatística (INE) na súa Estatística Continua de Poboación⁹, pódese apreciar un relativo incremento da poboación en España durante o ano 2023, aínda que o saldo vexetativo continúa a ser negativo, polo que o incremento da natalidade é un elemento necesario para a conservación da poboación, algo para o que as axudas á emancipación dos mozos supoñen unha medida de interesante estudo.

Nestes datos pódese observar que o crecemento poboacional foi superior nas rexións levantinas e do sur peninsular (exceptuando Andalucía), achándose a media nacional no 0,25 %, do mesmo xeito que o feito de que, de novo, as comunidades nórdicas estean case todas por baixo da media debido a unha poboación cada vez máis envellecida que xera un incremento da taxa de mortalidade.

Así, os territorios que son obxecto de estudo atópanse en todo caso por baixo da media nacional, rexistrando os mellores datos Cantabria (0,18 %) e o Principado de Asturias (0,16 %), mentres que nesta estatística se obtiveron os peores resultados en Galicia (0,13 %) e en Castela e León (0,09 %)¹⁰.

Niso resulta tamén de relevancia a estatística sobre migracións elaborada polo organismo público referido nos seus últimos datos sobre crecemento da poboación¹¹. Conforme estes, o saldo migratorio exterior máis elevado áchase en Galicia (12.106), do mesmo xeito que o interior (622), sendo sucedida por Castela e León (saldo migratorio exterior de 9.274 pero interior de -666), Principado de Asturias (exterior de 3.883 persoas e interior de -30) e, por último, por Cantabria (exterior de 2.809 e migración interior de -19).

Consecuentemente, dos datos demográficos ofrecidos pódese apreciar que as comunidades autónomas obxecto de estudo se atopan nunha comprometida situación poboacional, tendo en conta o descenso da natalidade e a insuficiente migración para poder corrixila, o que xera que sexa necesario adoptar medidas que eviten o éxodo dos mozos residentes nas rexións, o seu establecemento en residencias para incrementar a natalidade destas e políticas públicas para favorecer a migración a favor destes territorios.

Malia isto, unha vez establecida a poboación, cómpre tamén potenciar mediante axudas públicas a emancipación dos mozos. Neste sentido, se se aprecia a última Enquisa Continua de Fogares elaborada polo INE¹², evidénciase que máis da metade das persoas de entre 25 e 29 anos (concretamente, o 55 %) en España aínda vive cos seus pais. Pola súa banda, na poboación de entre 30 e 34 anos a cifra sitúase no 25,6 %.

Nesta estatística, as comunidades do noroeste peninsular volven acharse en cifras por baixo da media nacional (que se sitúa no 0,7 %), percibíndose unha situación similar en Galicia (0,6 %) e Cantabria (0,6 %) e máis preocupante no Principado de Asturias (0,2 %) e Castela e León (0,2 %). De igual modo, e resultando unha evidente consecuencia destas reducidas medias de emancipación, en todas as rexións expostas preséntanse uns tamaños medios de fogar máis reducidos que a media nacional (que é do 2,5), ao acharse

Galicia no 2,4; Cantabria no 2,37; Castela e León no 2,29 e, finalmente, o Principado de Asturias no 2,2.

Estes datos, polos motivos anteriormente expostos, complementáanse cos ofrecidos polo Instituto Nacional de Estatística en materia de compravenda de vivenda¹³, e que a continuación se procede a sintetizar na seguinte táboa.

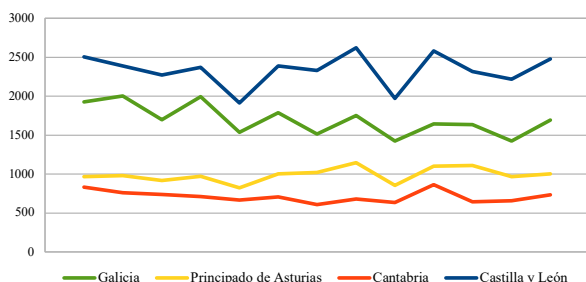
Táboa 1

Período	Total nacional	Galicia	Principado de Asturias	Cantabria	Castela e León
Agosto 2023	49.252	1692	1002	733	2481
Xullo 2023	48.303	1426	966	656	2220
Xuño 2023	53.999	1635	1112	642	2318
Xuño 2023	56.137	1644	1101	862	2583
Abril 2023	43.311	1425	855	637	1974
Marzo 2023	55.778	1750	1145	678	2622
Febreiro 2023	50.186	1515	1019	609	2330
Xaneiro 2023	56.372	1789	1002	709	2391
Decembro 2022	43.429	1535	824	666	1913
Novembro 2022	55.245	1995	973	710	2371
Outubro 2022	51.628	1699	918	740	2272
Setembro 2022	57.757	2002	981	759	2391
Agosto 2022	57.548	1929	966	831	2504

Fonte: elaboración propia. Datos obtidos do Instituto Nacional de Estatística.

Co obxecto de ofrecer unha maior comprensión visual dos datos anteriormente expostos, ofrécese, así mesmo, o seguinte gráfico lineal temporal:

Gráfico 1

Fonte: elaboración propia.

Das cifras expresadas pódese apreciar, en primeiro lugar, a caída de compravenda de vivenda en España ao longo dos últimos meses, sen prexuízo de lixeiras repuntas, aínda que esta magnitude se estancou nas comunidades autónomas obxecto de estudo.

Pola súa banda, débese sinalar que, en comparación coas restantes rexións da nación, as do noroeste peninsular revisten unhas cifras de transmisión de dereitos sobre vivenda inferiores a outras, provocadas en boa parte pola situación demográfica exposta, presentando os mellores datos na materia Andalucía, a Comunidade Valenciana, Cataluña e a Comunidade de Madrid.

Atendendo a este contexto demográfico e de emancipación, procede a continuación levar a cabo o estudo dos incentivos establecidos na modalidade “transmisións patrimoniais onerosas” polas referidas comunidades autónomas do noroeste peninsular, co fin de efectuar o exame posterior destinado á súa comparación e propostas de mellora na materia.

3 BENEFICIOS FISCAIS DA MODALIDADE TPO PARA A ADQUISIÓN DE VIVENDA POR MOZOS

Con carácter preliminar ao estudo prolixo dos diferentes incentivos fiscais establecidos no gravame sobre transmisións patrimoniais, débese levar a cabo un exame previo da competencia destas comunidades autónomas de réxime común para efectuar a regulación prevista.

Así, tal como se determina no artigo 10.3 da Lei orgánica 8/1980, do 22 de setembro, de financiamento das comunidades autónomas¹⁴, a cesión de tributos polo Estado, como fonte de financiamento recoñecido ex artigo 157.1, epígrafe a), da lei fundamental¹⁵, pode comprender facultades normativas nos termos que determine a lei que regule a cesión de tributos, sendo o gravame sobre transmisións patrimoniais e actos xurídicos documentados unha das categorías susceptibles de tal cesión conforme o artigo 11, epígrafe c), daquel instrumento normativo.

O outorgamento destas potestades legislativas tivo lugar en virtude do establecido nos respectivos estatutos de autonomía¹⁶ e no artigo 2 das correspondentes leis de cesión¹⁷ (que remiten, en todos os casos, ás determinadas no artigo 49 da Lei 22/2009, do 18 de decembro, pola que se regula o sistema de financiamento das comunidades autónomas de réxime común e cidades con estatuto de autonomía e se modifican determinadas normas tributarias¹⁸).

Así, polas citadas disposicións poden as expresadas potestades rexionais regular, no que a este traballo interesa, o tipo de gravame para a transmisión de bens inmobles, para a constitución e cesión de dereitos reais que recaian sobre estes, e para o seu arrendamento. Do mesmo xeito, poden establecer deducións a ser practicadas sobre a cota íntegra¹⁹.

A pesar desta amplitude normativa, e da súa posibilidade de exercicio en condicións formais de igualdade, vaise apreciar unha diferenza interesante en canto aos aspectos

regulados na materia polas diferentes comunidades autónomas na estrutura impositiva, mesmo cando xa se evidenciaron datos demográficos e de emancipación de similar preocupación entre si, do mesmo xeito que se observará a existencia, dentro do mesmo tipo de elemento regulado, de condicionantes diverxentes que permitirán producir un maior ou menor efecto na redución de custos fiscais para a obtención de vivenda por mozos no territorio en cuestión²⁰.

Con todo, si é posible apreciar un denominador común en todos os instrumentos normativos susceptible de crítica, e é que en ningún caso foi establecido polas comunidades autónomas estudadas un réxime de cara ao incentivo da emancipación dos mozos por medio da realización de contratos de arrendamento. Así, como apuntaron diferentes estudos económicos e sociolóxicos, dado que non é posible acceder a unha vivenda en propiedade, optouse pola fórmula do arrendamento para a emancipación familiar, pero a escaseza desta tamén resulta un factor impeditivo dela, o cal supón tamén unha causa do distanciamento da idade de emancipación dos mozos españois con respecto á media europea²¹.

Desta maneira, o feito de que nos preceptos se aluda expresamente a termos como *adquisición* ou *transmisión* implica que só se vai atopar beneficiada polas normas fiscais obxecto de estudo a obtención do dereito real de propiedade polo suxeito pasivo, con exclusión da constitución de dereitos arrendaticios, mesmo cando posúen as comunidades competencia nos mesmos termos.

Así, a interpretación gramatical e integrativa que debe ser efectuada en cumprimento do artigo 12 da Lei 58/2003, do 17 de decembro, xeral tributaria²², e do artigo 3.1 do Código civil²³, ao que realiza remisión expresa, así como da prohibición de analoxía nos beneficios ou incentivos fiscais establecida no artigo 14 LXT, veta toda posibilidade de que no seo dos preceptos poidan caber estes negocios xurídicos crediticios. Este extremo resultou, así mesmo, doutrina xurisprudencial reiterada da Sala do Contencioso-Administrativo do Tribunal Supremo, como pode observarse en resolucións recentes tales como a sentenza do 18 de abril de 2023²⁴ ou a do 20 de xuño de 2023²⁵.

Malia ser certo que nos momentos actuais estes arrendamentos están exentos conforme o disposto no artigo 45.1B, numeral vixésimo sexto, do Real decreto lexislativo 1/1993, do 24 de setembro, polo que se aproba o Texto refundido da Lei do imposto sobre transmisións patrimoniais e actos xurídicos documentados²⁶, en verdade iso non resulta nin unha escusa nin un impedimento para o establecemento do beneficio fiscal tamén a favor dos arrendamentos nestes supostos.

Desta maneira, a determinación da exención tivo lugar en virtude da reforma operada no precepto a través do artigo 5 do Real decreto-lei 7/2019, do 1 de marzo, de medidas urxentes en materia de vivenda e alugueiro²⁷, sen existir con anterioridade, e que non deixa de resultar unha medida de política fiscal intrinsecamente vinculada, conforme o preámbulo da norma, á especial dificultade de acceso á vivenda no mercado. Así as cousas, un cambio na referida política podería xerar a desaparición da exención ou a concreción desta a determinados supostos, momento en cuxa entrada en vigor, se as

comunidades autónomas referidas non adoptaron os beneficios fiscais para esta particular institución, quedaría vetada da aplicación de calquera dedución, polos preditos motivos.

Expostas estas consideracións preliminares, procede a continuación examinar os beneficios concretos de cada unha das comunidades autónomas seleccionadas.

3.1 Galicia

Na comunidade galega o instrumento normativo por medio do cal se desenvolveron as facultades normativas cedidas polo Estado é o Decreto legislativo 1/2011, do 28 de xullo, polo que se aproba o texto refundido das disposicións legais da Comunidade Autónoma de Galicia en materia de tributos cedidos polo Estado²⁸, no cal se pode apreciar que se esgotaron, no que a adquisición de vivenda se refire, as dúas atribucións outorgadas, ao regularse un tipo de gravame privilexiado e unha dedución para practicar sobre cota íntegra.

No que respecta ao primeiro elemento, establécese no artigo 14.5 TRTCG un tipo impositivo do 3 % fronte ao 9 % co que están gravadas as transmisións onerosas de inmobles en xeral polo apartado primeiro do precepto (e do xa beneficiado 7 % previsto no apartado segundo no caso de que o ben raíz estea destinado a constituír a vivenda habitual do suxeito pasivo).

Para que o obrigado teña dereito á práctica do beneficio, é necesario que se cumpran simultaneamente as exixencias seguintes: que na data de pagamento do imposto o adquirente teña unha idade inferior a 36 anos, que o patrimonio do adquirente e se é o caso dos demais membros das unidades familiares non exceda os 200.000 euros mais 30.000 euros adicionais por cada membro da unidade que exceda o primeiro, e que a transmisión se documente en escritura pública na que conste expresamente a data de nacemento do adquirente e a finalidade de destinala a constituír a súa vivenda habitual. No caso de que o inmueble fose adquirido por varias persoas e nalguna delas non se cumpran os requisitos sinalados, aplicarase o tipo privilexiado á parte proporcional da base correspondente ao suxeito no que si se cumpren as exixencias que o precepto determina.

Pola súa banda, en virtude da Lei 2/2017, do 8 de febreiro, de medidas fiscais, administrativas e de ordenación²⁹, foi inserida a dedución á cota anteriormente referida no artigo 16.7 TRTCG, coa pretensión, como determina a exposición de motivos, de fomentar a adquisición de vivenda naquelas zonas do territorio galego que estean despoboadas, promovendo o asentamento con carácter permanente cos consecuentes beneficios que iso supón para o contorno.

O beneficio fiscal consiste nunha dedución á cota do 100 % sempre que a adquisición do ben inmueble sexa co obxecto de destinalo á súa vivenda habitual, que o suxeito pasivo teña na data de pagamento unha idade inferior aos 36 anos e que se atope nunha das parroquias que teñan a consideración de áreas pouco poboadas ou áreas rurais³⁰ determinadas en virtude de orde da consellería competente³¹ (exixencias en liña coa pretensión do incentivo, como xa se apreciou no exercicio de interpretación auténtica e

teleolóxica da norma elaborado no parágrafo precedente). Adicionalmente, necesitanse cumprir as demais condicións examinadas para obter o tipo de gravame privilexiado.

En todo caso, tanto no que se refire ao tipo impositivo privilexiado como á dedución á cota, cómpre atenderse a que o ben raíz cuxa transmisión patrimonial se grava debe estar destinado polo obrigado adquirente a constituír a súa vivenda habitual, apreciándose niso o seu obxecto de fomento da emancipación, entendéndose para o efecto, como determinou a Administración Tributaria de Galicia na súa Consulta vinculante V0002-20 do 6 de outubro de 2020, que este inmovible ha de ser unha edificación destinada á residencia das persoas físicas, consistindo nunha estancia con certo sentido de permanencia, con exclusión doutras actividades que por definición non a teñen. Por este motivo, non se poden aplicar os beneficios regulados a outros negocios gravados como inmatriculacións ou expedientes de dominio en relación con estas vivendas, pois a finalidade é o fomento da adquisición (cfr. Consulta vinculante da ATRIGA V0001-23 do 5 de abril de 2023).

Pola súa banda, resulta de interese apreciar que a idade máxima de aplicación dos incentivos de 36 anos permite a cobertura dos supostos nos que existen maiores dificultades de emancipación, segundo os datos ofrecidos polo Instituto Nacional de Estatística expostos anteriormente, ao cal se suma a necesidade de falta de patrimonio previo suficiente para poder levar a cabo esta adquisición. Coa existencia da dedución apréciase, ademais, un beneficio fiscal superior pola posibilidade de aplicar ambos os privilexios e reducir o custo fiscal da emancipación co fin de incrementar a poboación en áreas pouco habitadas da rexión, como medida fiscal correctora dos dous desequilibrios sociais. *Presupuesto y Gasto Público*, n. 102, 2021.

3.2 Principado de Asturias

Na lexislación ditada polas potestades autonómicas do Principado de Asturias na materia en virtude do Decreto legislativo 2/2014, do 22 de outubro, polo que se aproba o texto refundido das disposicións legais do Principado de Asturias en materia de tributos cedidos polo Estado³², non se aprecian beneficios fiscais especificamente destinados ao fomento da emancipación xuvenil.

Así, a regulación levada a cabo pola comunidade autónoma na modalidade de transmisións patrimoniais onerosas dos bens inmoables de aplicación na materia concretase, en primeiro lugar, na regulación dunha tarifa progresiva, de tal sorte que, se o valor do ben raíz obxecto de transmisión ou sobre o que se constitúen dereitos reais é inferior a 300.000 euros, resultará de aplicación un tipo de gravame do 8%; se se atopa o seu valor entre 300.000,01 e 500.000, aplicarase o 9%; e, se excede os 500.000 euros, resultará de aplicación o tipo impositivo do 10%.

Para o efecto, o artigo 26 do instrumento normativo determina que a cota íntegra se obterá aplicando sobre a base liquidable o tipo en función do valor íntegro do ben ou dereito, con independencia de que a transmisión, constitución ou cesión obxecto de gravame non se realice sobre a totalidade deste. Este valor resultaba, ademais, o real,

segundo a doutrina da Administración tributaria asturiana exposta na súa Consulta vinculante 1/2018, do 14 de febreiro, de tal forma que non se calculaba conforme o prezo establecido na escritura e/ou pagamento polo adquirente, aínda que na actualidade cómpre lembrar que, de acordo coa reforma operada pola estatal Lei 11/2021, do 9 de xullo³³, se establece como parámetro prioritario para a valoración dos bens raíces o valor de referencia.

Pola súa banda, non se prevén reducións do tipo impositivo especificamente dirixidas a mozos para fomentar a emancipación, pero si unha redución³⁴ ata o 6 % para os casos de segundas ou posteriores transmisións en caso de vivendas situadas en zonas rurais cualificadas regulamentariamente como en risco de despoboamento³⁵, cunha serie de requisitos determinados no artigo 32 bis do Decreto lexislativo 2/2014, consistentes na habitabilidade efectiva da vivenda con carácter permanente polo adquirente nun prazo de seis meses contados a partir da data de adquisición, salvo que medie xusta causa e constituíndo a súa residencia permanente durante un prazo continuado de polo menos tres anos.

Non se perde o carácter de habitual cando se produza o deceso do contribuínte ou existan outras circunstancias que necesariamente impidan a ocupación de vivenda, cando o contribuínte teña outra vivenda habitual da que goce por razón do seu cargo ou emprego, ou cando se xustifique a necesidade de realizar obras previas a ser habitada polo adquirente.

Finalmente, débese expor que o lexislador autonómico non regulou ningunha dedución á cota íntegra que constituía un incentivo fiscal na materia obxecto de estudo.

3.3 Cantabria

No seo do Decreto lexislativo 62/2008, do 19 de xuño, polo que se aproba o texto refundido da Lei de medidas fiscais en materia de tributos cedidos polo Estado³⁶, pódese apreciar que as transmisións patrimoniais onerosas de bens inmobles están gravadas, en virtude do artigo 9.1, ao tipo impositivo do 10 %, establecéndose unha serie de tipos reducidos nos supostos de transmisión de vivenda e promesa ou opción de compra cando estas vaian constituír a residencia habitual do suxeito pasivo.

En particular, os beneficios fiscais establecidos na materia permítenlle ao contribuínte o aforro fiscal cando o valor comprobado total da vivenda sexa inferior a 200.000 euros (pois o importe superior atópase gravado coa porcentaxe xeral), gravándose, respectivamente, ao 8 % os inmobles de valor inferior a 120.000 euros e ao 9 % os superiores a esa cantidade e inferiores aos precitados 200.000.

Malia isto, no caso particular que nos ocupa, o lexislador autonómico estableceu un beneficio adicional no apartado terceiro do precepto, o cal se atopa desde a redacción orixinaria do instrumento normativo (aínda que noutro artigo), consistente na determinación dun tipo de gravame do 5 % para aquelas transmisións de vivendas e promesas ou opcións de compra sobre estas que vaian constituír a vivenda habitual do suxeito

pasivo, sempre que este obrigado tivese, na data de adquisición, menos de trinta anos de idade cumpridos, sen existiren outros condicionantes para o efecto.

Cando, como resultado da adquisición da propiedade, a vivenda pase a pertencer en comunidade *pro indiviso* a varias persoas, reunindo unhas o requisito de idade e outras non, aplicarase o tipo reducido á proporción de base liquidable correspondente ao obrigado, como xa viña acaecendo nos anteriores beneficios. Porén, no caso de que a adquisición se perfeccionase con cargo á sociedade de gananciais sendo un dos cónxuxes menor de trinta anos e o outro non, aplicarase o tipo medio resultante.

3.4 Castela e León

Finalmente, no que respecta á Comunidade Autónoma de Castela e León, pódese apreciar que os beneficios fiscais na materia regulados no Decreto legislativo 1/2013, do 12 de setembro, polo que se aproba o texto refundido das disposicións legais da Comunidade de Castela e León en materia de tributos propios e cedidos³⁷, concrétnanse unicamente no recoñecemento de tipos de gravame privilexiados con respecto ao resto de transmisións de inmobles, sen desenvolverse deducións á cota de pertinente aplicación.

Así, o artigo 24 do citado instrumento normativo establece un tipo impositivo xeral de carácter progresivo, pois as transmisións áchanse gravadas ao 8%, pero no que a base liquidable exceda a contía de 250.000 euros aplícase, conforme o artigo 25.1, o tipo de gravame do 10%.

A pesar diso, o artigo 25.3, epígrafe c), prevé un tipo privilexiado do 4%³⁸ naquelas transmisións de inmobles que vaian constituír a vivenda habitual cando os adquirentes teñan menos de 36 anos na data de pagamento, sen establecer outras exixencias.

Adicionalmente, o lexislador castelán leonés recoñeceu, no artigo 25.4, un tipo reducido do 0,01% no caso de que o adquirente menor de trinta e seis anos obteña o inmovible para ser destinado á súa vivenda habitual e reúna as exixencias determinadas no artigo 7.1, epígrafe c), do decreto, consistentes en que o inmovible se sitúe nunha poboación que non exceda os 10.000 habitantes con carácter xeral, ou os 3.000 habitantes se dista menos de 30 km da capital da provincia, e que teña un valor para efectos do imposto menor de 135.000 euros, co que se aprecia, do mesmo xeito que sucedía coa normativa galega, un incentivo adicional para combater o despoboamento en áreas da comunidade autónoma demograficamente sensibles.

Débese atender, en todo o exposto, a que o artigo 28.1 establece que para aplicar estes beneficios fiscais os conceptos de vivenda habitual son os contidos no artigo 10, precepto que pola súa vez determina que este se axustará ao regulado na normativa do imposto sobre a renda das persoas físicas, do cal se evidencia, segundo manifestou a Sala do Contencioso-Administrativo do Tribunal Superior de Xustiza de Castela e León na súa sentenza do 15 de febreiro de 2020³⁹, que os incentivos desenvolvidos polo lexislador na norma tributaria teñen o obxecto de establecemento do obrigado no inmovible cuxa adquisición onerosa se grava, sen prexuízo dos supostos recollidos na lei da imposición sobre a renda, o que xera que non opere con respecto a outros bens

que, mesmo destinándose a residencia, non merezan a consideración de habitual pola falta da debida permanencia.

4 CONCLUSIÓNS

Da investigación realizada, pódense extraer unha serie de aseveracións conclusivas que a continuación se procede a expor:

Primeira.- España atópase inmersa, nos momentos actuais, nunha situación demográfica comprometida, pois, malia ser certo que se está producindo un incremento da poboación conforme as últimas estatísticas, a realidade é que o crecemento vexetativo está a resultar negativo, ao rexistrarse un maior número de defuncións que de nacementos. Nas rexións estudadas do noroeste peninsular o crecemento de poboación é aínda inferior, tendo en conta que se sitúa en cifras por baixo da media nacional.

Pola súa banda, a taxa de emancipación dos mozos españois é baixa en relación con outros Estados do noso contorno e, en perspectiva histórica, coa que se rexistraba no noso país hai décadas, derivada de factores tales como a inestabilidade económica, a precariedade laboral e a consecuente falta de poder adquisitivo para a obtención de vivendas, o cal, xunto con outros factores, fixo que se registre un descenso no volume de compravendas destes bens raíces en termos nacionais. A redución na emancipación supón que as parellas novas non poidan constituír os seus propios núcleos familiares, o que supón inexorablemente unha causa do descenso demográfico.

Nas comunidades autónomas estudadas, a emancipación presenta cifras aínda máis alarmantes, pois de novo está en niveis inferiores á media nacional, o que terá efectos perniciosos na demografía futura, visibles xa nestes instantes cos reducidos tamaños dos fogares galegos, asturianos, cántabros e castelán leoneses. Por este motivo, as cifras de compravenda de vivenda nestes territorios atópanse tamén en niveis inferiores en relación con outras rexións españolas, aínda que non se aprecia unha caída tan significativa como a que se evidencia no conxunto do Estado, derivada do baixo volume de transmisións existente xa con anterioridade.

Segundo.- A emancipación xuvenil achega numerosos beneficios á sociedade no seu conxunto, de tal sorte que os poderes públicos adoptaron numerosas políticas para fomentar a adquisición de vivendas por estes suxeitos, entre elas as tributarias cunha acusada natureza extrafiscal, cuxa finalidade última estriba, de xeito adicional, en dar cumprimento ao principio reitor da política económica e social positivizado no artigo 47 da lei fundamental.

Así, en todas as comunidades autónomas estudadas establecéronse diferentes beneficios fiscais na modalidade TPO, coa pretensión de contribuír á redución de custos na adquisición de vivenda, o cal se traduce, nos termos analizados, en atraer, en primeiro lugar, poboación nova para que estableza a súa residencia nos territorios autonómicos examinados e para, en segundo lugar, permitir a emancipación xuvenil de suxeitos pasivos xa residentes con carácter previo para a formación de núcleos familiares posteriores,

co que estes beneficios permiten loitar contra o despoboamento rexional, aínda que é certo que este labor se levou a cabo en diferentes elementos da obriga tributaria material e con diferente intensidade.

Malia isto, en ningunha rexión se adoptaron medidas de incentivo da emancipación mediante a realización de contratos de arrendamento, opción máis adecuada e seguida na práctica polo seu menor custo para os interesados. Malia ser certo que estes se achan nunha situación actual de exención de conformidade co establecido no artigo 45.I.B, apartado 26, do TRLITPAXD, en verdade esta proposta de *lege ferenda* para todos os sistemas impositivos obxecto de estudo debería ser atendida tendo en conta que unha eventual reforma futura da lexislación estatal na materia conducente á derogación deste réxime de exención –aparentemente excepcional– podería conducir a unha situación de superior gravame os arrendamentos con este fin mentres non se adoptasen posteriormente reformas nos distintos ordenamentos autonómicos.

De forma esquemática, engádesse a continuación unha táboa resumo dos diferentes incentivos fiscais identificados nas comunidades autónomas obxecto de estudo, sen prexuízo das conclusións que posteriormente se exporán.

Táboa 2

Comunidade Autónoma	Beneficios específicos na modalidade TPO para fomentar a emancipación xuvenil	Tipos de gravame	Deducións á cota íntegra
Galicia	SI	Privilexiado do 3% se o adquirente é menor de 36 anos, ou do 7% se o inmovible é destinado a vivenda habitual.	Dedución do 100% se é menor de 36 anos e se sitúa en zona despoboadada.
Principado de Asturias	NON	Progresivo segundo a base, sen diferenciar suxeito pasivo.	Dedución para zonas rurais, non específica para mozos.
Cantabria	SI	5% se o obrigado é menor de 30 anos.	NON
Castela e León	SI	4% se o obrigado é menor de 36 anos. Tipo máis beneficioso do 0,01% se é en zona de risco demográfico.	NON

Terceira.- Galicia, a pesar de non acharse cos peores datos entre as comunidades autónomas expostas en materia de emancipación xuvenil, é a rexión que desenvolveu unha maior cantidade de beneficios fiscais con esta pretensión, posto que previu un tipo

privilexiado para gravar as adquisicións inmobiliarias e creou unha dedución á cota que permite que os obrigados tributarios non teñan que soportar presión fiscal ningunha en materia de imposición indirecta naqueles supostos en que a vivenda se sitúe en zonas que, dentro da comunidade, estean máis comprometidas en termos poboacionais.

Non obstante, as condicións establecidas legalmente para o acceso a ambos os beneficios son superiores ás determinadas nas outras rexións, pois, á parte do requisito de idade de 36 anos (acertado xa que é o lapso temporal no que se producen estatisticamente o menor número de emancipacións), requírese non ter as cifras de patrimonio expresadas –co fin de beneficiar as transmisións en favor de mozos con menor capacidade de adquisición– e que o negocio xurídico se realice en escritura pública. Unha proposta de mellora normativa nesta cuestión estribaría na supresión ou, polo menos, redución das referidas cifras que constitúen o limiar para acceder ao beneficio fiscal, á vez que a posible aceptación de documentos privados nos que se formalice o negocio xurídico, coa pretensión de non resultar necesario aboar gastos adicionais derivados da intervención notarial, aínda cando haxa un beneficio particular establecido na modalidade AXD.

Cuarta.- O lexislador asturiano, pola contra, non estableceu na súa normativa sobre tributos cedidos polo Estado ningún incentivo fiscal para a emancipación na modalidade TPO, ben que nestes casos poderán acollerse os obrigados a outros beneficios en función do valor do inmovible, que poderá ser gravado con tipos inferiores (aínda que superiores ao 3% recoñecido en Galicia), e á dedución establecida con carácter xeral para o fomento do incremento poboacional en áreas do Principado demograficamente comprometidas.

A pesar diso, conviría, para establecer unha solución desde a óptica fiscal, que o lexislador autonómico adoptase unha nova reforma na modalidade TPO para poder crear un tipo (ou novos tipos, a semellanza do esquema actual) reducidos en relación coa obtención de vivenda pola mocidade, atendendo ás características demográficas particulares da súa rexión –en particular, á idade de emancipación–. Desta sorte, se se puidesen unir os dous beneficios –o proposto e o xa preexistente–, reduciríase de forma notable o custo fiscal para a emancipación rexional, contribuíndo tanto á emancipación xuvenil en xeral como á evitación da migración e o seu consecuente éxodo rural.

Quinta.- Cantabria estableceu un beneficio fiscal en particular para o fomento da adquisición de inmobles por mozos destinados a constituír a súa vivenda habitual, consistente na creación dun tipo de gravame reducido do 5% aplicable tanto ás transmisións como ás promesas ou opcións de compra sobre elas, co que se amplía o feito imponible ao que resulta de aplicación o incentivo en comparación coa lexislación galega e castelán leonesa, que soamente o permiten no negocio de adquisición.

Malia iso, o incentivo cántabro atópase máis limitado, no que á idade se refire, que o establecido no TRTCG, posto que só teñen dereito a el os obrigados cunha idade máxima de trinta anos, mesmo cando as estatísticas oficiais refiren relevantes problemas de adquisición de vivenda en idades superiores. Por iso, conviría que o lexislador autonómico operase unha reforma para establecer un incremento nesa referida idade ou, polo menos, que este beneficio fiscal se vise complementado coa creación dunha dedución

á cota que lles permita desgravar este custo tributario aos obrigados que excedan esa idade e non superen o limiar dos 36, a semellanza doutras comunidades autónomas.

Sexta.- Finalmente, a Comunidade Autónoma de Castela e León recoñeceu, así mesmo, incentivos fiscais á emancipación mediante a inserción de dous tipos impositivos privilegiados na modalidade TPO. O primeiro, do 4 %, sensiblemente superior ao recoñecido en Galicia, pero que non se acha, pola súa parte, limitado a ningún outro condicionante máis aló do da idade de 36 anos, polo que non é necesario que a operación de adquisición se formalice en escritura pública nin que o obrigado teña unha limitación previa dos seus activos na súa situación patrimonial.

Pola súa banda, o lexislador castelán leonés recoñeceu un tipo de gravame especialmente reducido do 0,01 % para a adquisición de vivenda por mozos en áreas pouco poboadas, semellante ao establecido en Galicia, aínda que este último implica a desaparición total en termos económicos da obriga fiscal material. Con todo, evidénciase de bo grao o compromiso daquela comunidade non só co fomento da emancipación, senón coa loita contra o despoboamento e o éxodo rural.

5 BIBLIOGRAFÍA EMPREGADA

- Castillo Murciego, Á., López Laborda, J., Rodrigo Saucó, F. e Sanz Arcega, E. 2021. «Medidas adoptadas por las comunidades autónomas en los tributos cedidos para combatir la despoblación de las áreas rurales: una primera aproximación», en *Presupuesto y Gasto Público*, 102.
- Echaves García, A. e Andújar Llosa, A. 2014. «Acceso a la vivienda y emancipación residencial de los jóvenes españoles en un contexto de crisis», en A. López Gay (coord.), *Cambio demográfico y socioterritorial en un contexto de crisis*. Madrid: Asociación de Geógrafos Españoles, Grupo de Población.
- Escribano López, F. 2019. «El impuesto sobre Transmisiones Patrimoniales y Actos Jurídicos Documentados», en F. Pérez Royo (dir.), *Curso de Derecho Tributario. Parte especial*. Madrid: Editorial Tecnos.
- Garrido Medina, L.J. e Requena y Díez de Revenga, M. 1995. «El acceso de los jóvenes a la vivienda y al trabajo», en *Revista Asturiana de Economía*, 2.
- Gómez Requena, J.A. 2023. *El sistema tributario ante el reto de la despoblación*. Cizur Menor: Aranzadi.
- Instituto Nacional de Estadística. 2021. *Encuesta Continua de Hogares año 2020, 7/04/2021*.
- Instituto Nacional de Estadística. 2022. *Cifras de población a 1 de julio de 2022. Estadística de migraciones del primer semestre de 2022, 18/11/2022*.
- Instituto Nacional de Estadística. 2023. *Estadística Continua de Población a 1 de octubre de 2023, 7/11/2023*.
- Melo Vieira, J. e Miret Gamundi, P. 2010. «Transición a la vida adulta en España: una comparación en el tiempo y en el territorio utilizando el análisis de entropía», en *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, 131.

- Muñoz Fernández, G.A. 2017. «Juventud y mercado de la vivienda en España: análisis de la situación», en *Revista de Estudios de Juventud*, 116.
- Torres, R. 2023. «El acceso de los jóvenes a la vivienda», en *Cuadernos de información económica*, 296.
- Villaverde Gómez, M.B. 2017. «Principales novedades en la regulación del ITPAJD en Galicia para 2016», en *REGAP. Revista Galega de Administración Pública*, 52.

NOTAS

- 1 Iso non obsta a importancia doutras categorías tributarias indirectas na materia, como a modalidade AXD, aínda que non nos detivemos no estudo desta última ao resultar o feito gravado na materia obxecto de estudo a transmisión de inmobles que se realicen a través de documento público notarial, permitindo o exame específico da modalidade TPO levar a cabo un estudo conxunto daquelas transmisións que tamén se formalicen mediante documento privado.
- 2 Así, esta pretensión de satisfacer intereses xerais pode nacer de calquera dos elementos que constitúen a obriga tributaria material, como recoñeceu con présa e con copiosa doutrina xurisprudencial posterior o Tribunal Constitucional desde a súa Sentenza 27/1981, do 20 de xullo (Suplemento do Tribunal Constitucional publicado no BOE n. 193, do 13 de agosto de 1981, identificador ECLI:ES:TC:1981:27). No caso que nos ocupa, os beneficios obxecto de estudo teñen a pretensión, por unha banda, de atraer a poboación moza a habitar as diferentes rexións autonómicas e, por outra, a de potenciar a emancipación de mozos xa residentes, o que redonda na creación de novos núcleos familiares, finalidades todas elas que permiten contribuír ao despoamento destes territorios.
- 3 Cfr. Gómez Requena, 2023: 18.
- 4 Cfr. Melo Vieira e Miret Gamundi, 2010: 77-79.
- 5 Poden pórse como exemplos os efectos derivados da pandemia de SARS-CoV-2 ou os conflitos bélicos en curso en Ucraína e Israel.
- 6 Cfr. Garrido Medina et al., 1995: 40.
- 7 Cfr. Muñoz Fernández, 2017: 166-167.
- 8 Cfr. Echaves García e Andújar Llosa, 2014: 693.
- 9 O documento, con datos provisionais, atópase dispoñible para a súa consulta na seguinte ligazón: <https://www.ine.es/daco/daco42/ecp/ecp0323.pdf>. A data de publicación de resultados foi o 7 de novembro de 2023 e a de última consulta dos datos, o 13 de novembro de 2023.
- 10 Con todo, debe indicarse que se puido apreciar unha sensible melloría, pois no anterior estudo, relativo ao ano 2022, os peores resultados tiveran lugar en Galicia cun incremento demográfico do 0,07%, en Castela e León cunha taxa negativa do 0,03% e no Principado de Asturias cun -0,08%.
- 11 Os datos ofrecidos atópanse dispoñibles no documento exposto polo Instituto Nacional de Estadística na seguinte ligazón: https://www.ine.es/prensa/cp_j2022_p.pdf. Data de última consulta de datos: 13 de novembro de 2023.
- 12 Os datos expostos atópanse dispoñibles, para a súa consulta pública, no seguinte enlace: https://www.ine.es/prensa/ech_2020.pdf. Data de última consulta: 13 de novembro de 2023.
- 13 Os datos ofrecidos para as mensualidades relativas ao ano 2023 son aínda provisionais, segundo o INE. Data de última consulta destes levada a cabo o 13 de novembro de 2023.
- 14 BOE n. 236, do 1 de outubro de 1980.
- 15 BOE n. 311, do 29 de decembro de 1978.
- 16 Disposición adicional primeira da Lei orgánica 1/1981, do 6 de abril, de Estatuto de autonomía para Galicia (BOE n. 101, do 28 de abril de 1981); da Lei orgánica 7/1981, do 30 de decembro, de Estatuto de autonomía para Asturias (BOE n. 9, do 11 de xaneiro de 1982); da Lei orgánica 8/1981, do 30 de decembro, de Estatuto de autonomía para Cantabria (BOE n. 9, do 11 de xaneiro de 1982); e da Lei orgánica 14/2007, do 30 de novembro, de reforma do Estatuto de autonomía de Castela e León (BOE n. 288, do 1 de decembro de 2007).
- 17 No caso de Galicia, en virtude da Lei 17/2010, do 16 de xullo; no caso do Principado de Asturias, pola Lei 19/2010, do 16 de xullo; en canto a Cantabria, en virtude da Lei 20/2010, do 16 de xullo; e, finalmente, a Castela e León por medio da Lei 30/2010, do 16 de xullo, todas elas publicadas no BOE n. 173, do 17 de xullo de 2010.
- 18 BOE n. 305, do 19 de decembro de 2009.
- 19 Como sinala Villaverde Gómez, desta regulación cabe entender que o lexislador estatal ve con bos ollos que as comunidades autónomas adopten determinados beneficios fiscais a favor de negocios xurídicos que recaian sobre bens e dereitos cuxa transmisión poida entenderse adecuado que sexan favorecidas fiscalmente, ben establecendo tipos de gravame reducidos ou ben fixando algún tipo de dedución á cota, converténdose consecuentemente nun instrumento de política fiscal (Cfr. Villaverde Gómez, 2017: 177).
- 20 A variabilidade na determinación da débeda tributaria non impide a existencia dun labor de harmonización nacional do tributo co fin de evitar desequilibrios territoriais e que deriva da determinación de elementos esenciais da obriga como o feito imponible e o cálculo da base polo Estado, ou a atribución ás comunidades autónomas da competencia territorialmente establecida polo punto de conexión do tributo (Cfr. Escribano López, 2019: 678-679).
- 21 Cfr. Torres, 2023: 29-30.
- 22 BOE n. 302, do 18 de decembro de 2003.
- 23 Real decreto do 24 de xullo de 1889, polo que se publica o Código civil. *Gaceta de Madrid* n. 206, do 25 de xullo de 1889.
- 24 Identificador ECLI:ES:TS:2023:1628.
- 25 Identificador ECLI:ES:TS:2023:2740.
- 26 BOE n. 251, do 20 de outubro de 1993.
- 27 BOE n. 55, do 5 de marzo de 2019.
- 28 DOG n. 201, do 20 de outubro de 2011. BOE n. 279, do 19 de novembro de 2011.
- 29 DOG n. 28, do 9 de febreiro de 2017. BOE n. 83, do 7 de abril de 2017.
- 30 Tanto para este beneficio en particular como para sucesivos obxectos de estudo, débese sinalar que, malia que as comunidades autónomas de réxime común adoptaron este tipo de beneficios fiscais, en verdade a súa efectividade aínda non puido determinarse de forma concluínte, sen terse avaliado exhaustivamente a súa eficacia polas propias potestades rexionais (Cfr. Castillo Murciego et al., 2021: 11-12).

- 31 A norma regulamentaria á que o precepto alude é a Orde da Consellería de Facenda do 9 de febreiro de 2017, pola que se determinan as parroquias que teñen a consideración de zonas pouco poboadas ou áreas rurais a efectos das deducións previstas nos apartados sete do artigo 16 e oito do artigo 17 do TRTCG (DOG n. 29, do 10 de febreiro de 2017).
- 32 BOPA n. 251, do 29 de outubro de 2014. BOE n. 29, do 3 de febreiro de 2015.
- 33 BOE n. 164, do 10 de xullo de 2021.
- 34 Inserida en virtude da Lei 6/2021, do 30 de decembro, de orzamentos xerais para 2022, cuxa exposición de motivos tamén referiu a necesidade de acudir a normas tributarias para combater o despoboamento e a problemática de residencia nas zonas rurais da rexión.
- 35 Para iso, debe ser consultada a Resolución da Consellería de Facenda do Principado, do 24 de novembro de 2020, pola que se determinan as zonas rurais en risco de despoboamento para os efectos fiscais. BOPA n. 240, do 15 de decembro de 2020.
- 36 BOCT n. 128, do 2 de xullo de 2008.
- 37 BOCyL, n. 180, do 18 de setembro de 2013.
- 38 A medida atopábase recoñecida no texto orixinario do instrumento, aínda que o tipo de gravame era do 5%, reducíndose ao actual en virtude da reforma operada pola Lei 7/2017, do 28 de decembro, de medidas tributarias (BOE n. 36, do 9 de febreiro de 2018), cuxa exposición de motivos sinalaba que a reforma tiña a intención de procurar mediante normas que afectan aos ingresos e gastos públicos unha eficaz consecución dos obxectivos que se debían perseguir mediante os orzamentos xerais da comunidade para o ano 2018; entre eles, o fomento da emancipación xuvenil por medio de axuda pública para o acceso a vivenda.
- 39 Identificador ECLI:ES:TSXCL:2020:4225.

